ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 26.8.2022
COM(2022) 424 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών

1η Ιανουαρίου 2018 έως 31η Δεκεμβρίου 2020

Περιεχόμενα

1. Σύνοψη 2
2. Εισαγωγή 3
3. Πλαίσιο του κανονισμου 4
3.1 Ευρωπαϊκό πλαίσιο 4
3.2 Διεθνές πλαίσιο 5
4. Εφαρμογή του κανονισμου 5
4.1 Στόχοι και επιδόσεις 5
4.2 Ορισμός των πολιτιστικών αγαθών 7
4.3 Κατώτατα όρια παλαιότητας 9
4.4 Κατώτατα όρια αξίας 9
4.5 Αριθμητικά στοιχεία όσον αφορά τις τυποποιημένες άδειες εξαγωγής 10
4.6 Ειδικές και γενικές ανοικτές άδειες 11
4.7 Εξαίρεση από την απαίτηση άδειας εξαγωγής 12
4.8 Λόγοι απόρριψης αίτησης έκδοσης άδειας 13
4.9 Ζητήματα που αφορούν τις άδειες 13
4.10 Ακύρωση ή ανάκληση αδειών 14
4.11 Χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων / βάσεων δεδομένων 14
4.12 Υλικοί και ανθρώπινοι πόροι 15
5. Συμπεράσματα και εκκρεμή ζητήματα 16
6. Παραρτήματα 17
Πίνακας 1. Τυποποιημένες άδειες που έχουν εκδοθεί από τα κράτη μέλη 17
Πίνακας 2. Ειδικές ανοικτές άδειες σε κυκλοφορία 19
Πίνακας 3. Γενικές ανοικτές άδειες σε κυκλοφορία 20
Πίνακας 4. Απορριφθείσες αιτήσεις για τυποποιημένες άδειες 21
Πίνακας 5. Περιπτώσεις παράβασης / μη συμμόρφωσης 22

1. ΣΥΝΟΨΗ

Στην παρούσα έκθεση εξετάζεται η εφαρμογή του συστήματος έκδοσης αδειών εξαγωγής για πολιτιστικά αγαθά που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 116/2009 σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1081/2012 της Επιτροπής[1].

Η έκθεση βασίζεται κυρίως σε δεδομένα που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη[2] ως απάντηση σε ερωτηματολόγιο που καλύπτει όλες τις πτυχές της εφαρμογής του συστήματος έκδοσης αδειών εξαγωγής. Αφορά την περίοδο από το 2018 έως και το 2020. Τα αριθμητικά στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα αφορούν τρία είδη αδειών εξαγωγής: την τυποποιημένη άδεια, την ειδική ανοικτή άδεια (πολλαπλές προσωρινές εξαγωγές από ιδιώτες) και τη γενική ανοικτή άδεια (πολλαπλές προσωρινές εξαγωγές από μουσεία και παρεμφερή ιδρύματα).

Στην έκθεση παρέχονται επίσης πληροφορίες σχετικά με τρέχουσες πρωτοβουλίες και προκλήσεις για το μέλλον, όπως η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών των κρατών μελών που εμπλέκονται στην εφαρμογή του κανονισμού, η προαγωγή της κοινής αντίληψης των διατάξεων του κανονισμού από τα κράτη μέλη, ο εντοπισμός βέλτιστων πρακτικών για τις αρμόδιες αρχές και τις τελωνειακές αρχές όσον αφορά τη διερεύνηση της προέλευσης των πολιτιστικών αγαθών, καθώς και η εξέταση των τεχνικών, οικονομικών και νομικών δυνατοτήτων χρήσης ηλεκτρονικών μέσων για την έκδοση και τον έλεγχο αδειών εξαγωγής, όπως η ανάπτυξη κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος, το οποίο θα διασυνδέεται με τα εθνικά συστήματα εκτελωνισμού, ή η σύνδεση σε αυτό.

[1] Σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009, η Επιτροπή υποχρεούται να υποβάλλει τακτικά έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

[2] Δεδομένου ότι καλύπτει περίοδο η οποία λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει στατιστικά στοιχεία από το Ηνωμένο Βασίλειο μεταξύ των στοιχείων που αφορούν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Από την 1η Ιανουαρίου 2021 το δίκαιο της ΕΕ δεν εφαρμόζεται πλέον στο Ηνωμένο Βασίλειο, με εξαίρεση τη Βόρεια Ιρλανδία. Ως εκ τούτου, οι εκθέσεις που καλύπτουν μελλοντικές περιόδους θα περιλαμβάνουν στατιστικά στοιχεία μόνο των 27 κρατών μελών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών[3] (στο εξής: κανονισμός) προβλέπει για την εξαγωγή ορισμένων πολιτιστικών αγαθών εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης την υποχρέωση επίδειξης άδειας εξαγωγής και διασφαλίζει ότι οι εξαγωγές των εν λόγω αγαθών υπόκεινται σε ομοιόμορφο έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Στο παράρτημα Ι ορίζεται το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού με την παράθεση των κατηγοριών πολιτιστικών αγαθών στα οποία εφαρμόζεται, καθώς και με τον καθορισμό κατώτατων ορίων παλαιότητας και/ή αξίας για την πλειονότητα των παρατιθέμενων κατηγοριών.

Στόχος του κανονισμού είναι η συμφιλίωση της θεμελιώδους αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών με την αρχή της προστασίας των εθνικών θησαυρών εντός του ιστορικού πλαισίου της δημιουργίας το 1993 της εσωτερικής αγοράς, η οποία κατάργησε όλα τα εσωτερικά σύνορα μεταξύ των κρατών μελών.

Οι άδειες εξαγωγής εκδίδονται από την αρμόδια αρχή του τελευταίου κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου *βρισκόταν, κατά τρόπο νόμιμο και οριστικό*, το πολιτιστικό αγαθό[4]. Η αίτηση για άδεια εξαγωγής εγκρίνεται ή απορρίπτεται βάσει των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων του εν λόγω κράτους μέλους. Στη συνέχεια, διασφαλίζεται με τους τελωνειακούς ελέγχους ότι τα πολιτιστικά αγαθά μπορούν να απομακρυνθούν από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης μόνον εάν συνοδεύονται από ισχύουσα άδεια εξαγωγής.

Προς διασφάλιση της ομοιομορφίας των αδειών εξαγωγής, ήταν αναγκαίο να θεσπιστούν κανόνες που να διέπουν τη συμπλήρωση, την έκδοση και τη χρήση του εντύπου της άδειας. Στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1081/2012[5] προβλέπονται τρία είδη αδειών εξαγωγής (τυποποιημένη άδεια, ειδική ανοικτή άδεια και γενική ανοικτή άδεια) και ορίζονται οι κανόνες εφαρμογής τους. Σε ορισμένα κράτη μέλη —αλλά όχι σε όλα— ο αιτών υποχρεούται να καταβάλει τέλος για την απόκτηση άδειας εξαγωγής. Η νομοθεσία ορισμένων κρατών μελών επιβάλλει πρόσθετους περιορισμούς, όπως η απαίτηση εξασφάλισης εθνικής άδειας —επιπλέον της άδειας εξαγωγής της ΕΕ— για τη νόμιμη μετακίνηση αντικειμένων που χαρακτηρίζονται «εθνικοί θησαυροί» εκτός της εθνικής επικράτειας.

Οι επικαιροποιημένοι κατάλογοι των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την έκδοση αδειών εξαγωγής και ο κατάλογος των τελωνείων που είναι αρμόδια για τη διεκπεραίωση των διατυπώσεων εξαγωγής δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα[6].

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού, η Επιτροπή υποχρεούται να υποβάλλει τακτικά έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Η παρούσα έκθεση βασίζεται σε πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών δεδομένων σχετικά με τη χρήση αδειών, οι οποίες παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη ως απάντηση σε ερωτηματολόγιο που καλύπτει όλες τις πτυχές της εφαρμογής του συστήματος

[3] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών (ΕΕ L 39 της 10.2.2009, σ. 1).
[4] Άρθρο 2 παράγραφος 2.
[5] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1081/2012 της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2012, περί διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών (ΕΕ L 324 της 22.11.2012, σ. 1).
[6] Η πλέον πρόσφατη έκδοση αυτών των καταλόγων είναι διαθέσιμη στην ΕΕ C 71 της 24.2.2018, σ. 5 και στην ΕΕ C 184 της 12.5.2021, σ. 13.

έκδοσης αδειών εξαγωγής, καθώς και σε συζητήσεις της επιτροπής πολιτιστικών αγαθών ή της ομάδας εμπειρογνωμόνων για τα τελωνειακά θέματα που σχετίζονται με πολιτιστικά αγαθά.

Δεδομένου ότι καλύπτει περίοδο η οποία λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2020, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει στατιστικά στοιχεία από το Ηνωμένο Βασίλειο μεταξύ των στοιχείων που αφορούν τα κράτη μέλη της ΕΕ. Από την 1η Ιανουαρίου 2021 το δίκαιο της ΕΕ δεν εφαρμόζεται πλέον στο Ηνωμένο Βασίλειο, με εξαίρεση τη Βόρεια Ιρλανδία. Ως εκ τούτου, οι εκθέσεις που καλύπτουν μελλοντικές περιόδους θα περιλαμβάνουν στατιστικά στοιχεία μόνο των 27 κρατών μελών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία.

3. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

3.1 Ευρωπαϊκό πλαίσιο

Το σύστημα που θεσπίστηκε με τον κανονισμό σε επίπεδο ΕΕ συμπληρώνει άλλες πράξεις και πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην προστασία των πολιτιστικών αγαθών. Η πλέον συναφής από αυτές είναι η οδηγία 2014/60/ΕΕ σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους[7]. Η οδηγία καθιστά εφικτή την επιστροφή κάθε πολιτιστικού αγαθού που έχει χαρακτηριστεί από κράτος μέλος ως εθνικός θησαυρός καλλιτεχνικής, ιστορικής ή αρχαιολογικής αξίας. Για τον σκοπό αυτό, οι κεντρικές αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της οδηγίας στα κράτη μέλη υποχρεούνται να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με πολιτιστικά αγαθά που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφός τους, χρησιμοποιώντας το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI).

Σημαντική πράξη που συμπληρώνει τον κανονισμό είναι και ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/880 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την είσοδο και την εισαγωγή πολιτιστικών αγαθών[8]. Αυτή η νέα πράξη ορίζει τους κανόνες και τις προϋποθέσεις για την προσωρινή ή μόνιμη εισαγωγή στην Ένωση πολιτιστικών αγαθών που δημιουργήθηκαν ή ανακαλύφθηκαν σε τρίτες χώρες. Λόγω της διάστασης εξωτερικού εμπορίου που χαρακτηρίζει τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/880, η τυπολογία του βασίστηκε πρωτίστως στη σύμβαση της UNESCO του 1970 σχετικά με τα μέτρα για την απαγόρευση και παρεμπόδιση της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης κυριότητας των πολιτιστικών αγαθών[9].

Ο κανονισμός για τις εισαγωγές συμπληρώθηκε πρόσφατα με τη θέσπιση εκτελεστικών διατάξεων[10] που καθορίζουν λεπτομερείς ρυθμίσεις για τις άδειες εισαγωγής και τις δηλώσεις εισαγωγέα, καθώς και για την ανάπτυξη, τη λειτουργία, τη συντήρηση και τη χρήση κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος (στο εξής: σύστημα ΕΠΑ) για την αποθήκευση και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών των κρατών μελών και για τη διεκπεραίωση των διατυπώσεων από τους οικονομικούς φορείς σε περιβάλλον χωρίς χαρτί.

[7] Οδηγία 2014/60/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 159 της 28.5.2014, σ. 1).
[8] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/880 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με την είσοδο και την εισαγωγή πολιτιστικών αγαθών (ΕΕ L 151 της 7.6.2019, σ. 1).
[9] Παρίσι, 14 Νοεμβρίου 1970.
[10] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2021/1079 της Επιτροπής, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2019/880 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την είσοδο και την εισαγωγή πολιτιστικών αγαθών (ΕΕ L 234 της 2.7.2021, σ. 67).

Η λειτουργία του συστήματος ΕΠΑ για τους σκοπούς των εισαγωγών πρέπει να ξεκινήσει το αργότερο έως τις 28 Ιουνίου 2025.

Τέλος, δύο σχετικά ad hoc μέτρα της Ένωσης, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1210/2003 του Συμβουλίου[11] και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 36/2012 του Συμβουλίου[12], απαγορεύουν το εμπόριο πολιτιστικών αγαθών με το Ιράκ και τη Συρία.

3.2 Διεθνές πλαίσιο

Σε διεθνές επίπεδο, η πλέον συναφής πράξη όσον αφορά την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών είναι η σύμβαση της UNESCO του 1970 σχετικά με τα μέτρα για την απαγόρευση και παρεμπόδιση της παράνομης εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβίβασης κυριότητας των πολιτιστικών αγαθών. Μέχρι στιγμής, η σύμβαση αριθμεί 141 συμβαλλόμενα κράτη και έχει κυρωθεί από 26 κράτη μέλη.

4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

4.1 Στόχοι και επιδόσεις

Συνολικά, τα κράτη μέλη θεωρούν ότι ο κανονισμός έχει επιτύχει τους στόχους του. Ωστόσο, εντοπίστηκαν και τομείς που χρήζουν βελτίωσης.

Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών, η εφαρμογή του κανονισμού έχει αποφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα. Όπως ανέφερε ένα κράτος μέλος, σημαντικό αποτέλεσμα του κανονισμού είναι η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των ιδρυμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και των νόμιμων εμπόρων και συλλεκτών έργων τέχνης, σχετικά με τη σημασία της ύπαρξης επαρκών πληροφοριών προέλευσης πριν από την απόκτηση ή τη διάθεση πολιτιστικού αγαθού στην αγορά. Αντικείμενα που έχουν εξαχθεί χωρίς άδεια της ΕΕ —παρότι η άδεια ήταν υποχρεωτική— υφίστανται απώλεια της αγοραίας αξίας τους και είναι δυσκολότερο να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής μέσω του νόμιμου εμπορίου έργων τέχνης.

Σύμφωνα με το ίδιο κράτος μέλος, οι νόμιμοι έμποροι έργων τέχνης εξακολουθούν να διστάζουν να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές πλήρη στοιχεία για την προέλευση πολιτιστικών αγαθών τα οποία έχουν πωλήσει σε προγενέστερο χρόνο σε αιτούντα άδεια εξαγωγής.

Ορισμένα κράτη μέλη επισημαίνουν ότι η εθνική τους νομοθεσία για την πολιτιστική κληρονομιά έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής από τον κανονισμό και, ως εκ τούτου, ορισμένα είδη πολιτιστικών αγαθών αφήνονται απροστάτευτα. Ως προς το σημείο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι, ενώ το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού σχεδιάστηκε κατά τον χρόνο της κατάρτισής του ως ο κοινός παρονομαστής των εθνικών διατάξεων και ενδέχεται να είναι λιγότερο ευρύ από το φάσμα των προστατευόμενων αγαθών ορισμένων κρατών μελών, ο κανονισμός παρέχει πρόσθετη προστασία για τα πολιτιστικά αγαθά, την οποία οι εθνικές νομοθεσίες δεν είναι σε θέση να προσφέρουν.

Συγκεκριμένα, ελλείψει εσωτερικών συνόρων στην Ένωση, τα αγαθά από ένα κράτος μέλος μπορούν να εξέλθουν από το έδαφός του, παρά τις εθνικές απαγορεύσεις, και να εξαχθούν νόμιμα από την Ένωση μέσω του εδάφους άλλου κράτους μέλους, όπου δεν εφαρμόζονται οι

[11] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1210/2003 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2003, σχετικά με ορισμένους ειδικούς περιορισμούς στις οικονομικές και χρηματοδοτικές σχέσεις με το Ιράκ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2465/96 (ΕΕ L 169 της 8.7.2003, σ. 6).

[12] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 36/2012 του Συμβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2012, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω της κατάστασης στη Συρία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 442/2011 (ΕΕ L 16 της 19.1.2012, σ. 1)·

απαγορεύσεις του πρώτου κράτους μέλους. Ως εκ τούτου, το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής ορισμένων εθνικών νομοθεσιών για την πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να είναι πληρέστερο, αλλά οι νομοθεσίες αυτές δεν μπορούν να προστατεύσουν τα πολιτιστικά αγαθά ενός κράτους μέλους που μεταφέρονται εκτός του εδάφους του με τον τρόπο που μπορεί ο κανονισμός.

Σχετικά με ένα συναφές ζήτημα, ορισμένα κράτη μέλη εξέφρασαν την άποψη ότι ο κανονισμός δεν διασφαλίζει επαρκώς την ομοιομορφία των κανόνων προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς σε ολόκληρη την Ένωση. Η εθνική νομοθεσία αποτελεί τη βάση επί της οποίας χορηγούνται ή όχι οι άδειες εξαγωγής. Υπό την έννοια αυτή, η εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών που ανήκουν σε συγκεκριμένη κατηγορία του παραρτήματος Ι μπορεί να επιτρέπεται στο κράτος μέλος Α —και, ως εκ τούτου, να χορηγηθεί σε αυτό η άδεια— αλλά όχι στο κράτος μέλος Β— στο οποίο δεν θα χορηγούνταν η άδεια. Αυτό είναι φυσιολογικό και δεν μπορεί να αλλάξει, δεδομένου ότι τα θέματα πολιτισμού εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, η Ένωση δεν μπορούσε να εναρμονίσει τις διατάξεις αυτές και να υπαγορεύσει ποια πολιτιστικά αγαθά θα πρέπει να χαρακτηριστούν «εθνικ[οί] θησαυρ[οί] που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία»[13].

Το ζήτημα των κατώτατων ορίων αξίας έχει επίσης αναφερθεί ως πιθανό μέσο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού από ορισμένα κράτη μέλη (βλ. σχετικά τμήμα 4.4 κατωτέρω).

Σε αυτόν τον γύρο διαπραγματεύσεων, τα κράτη μέλη επανέλαβαν την ανάγκη για διάθεση περισσότερων πληροφοριών σχετικά με την εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους για την πολιτιστική κληρονομιά, ώστε οι αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με την έκδοση αδειών να είναι σε θέση να καταπολεμήσουν αποτελεσματικότερα το παράνομο εμπόριο. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι αρκετά κράτη μέλη δεν δημοσιεύουν την οικεία νομοθεσία στο διαδίκτυο, γεγονός που έχει εμποδίσει μέχρι στιγμής τις υπηρεσίες της Επιτροπής να δημιουργήσουν μια διαδικτυακή συλλογή με υπερσυνδέσμους προς την εν λόγω νομοθεσία για χρήση από τις διοικήσεις άλλων κρατών μελών και για τους εξαγωγείς.

Στο πλαίσιο της μελλοντικής επέκτασης του συστήματος ΕΠΑ, κατά την οποία θα ψηφιοποιηθούν επίσης οι άδειες εξαγωγής βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 116/2009, θα μπορούσε να προστεθεί συλλογή με βασικές πληροφορίες για τις εθνικές διατάξεις των κρατών μελών, όπως θα συμβεί με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τρίτων χωρών. Στο μεταξύ, οι υπηρεσίες της Επιτροπής μπορούν να επιχειρήσουν να εμπλουτίσουν την ιστοσελίδα για τα πολιτιστικά αγαθά στον διακομιστή Europa με πληροφορίες για τη νομοθεσία των κρατών μελών (εάν δεν είναι δημοσιευμένες στο διαδίκτυο σε εθνικό επίπεδο, αρχείο PDF με το νομικό κείμενο).

Μεταξύ των άλλων τρόπων που προσδιορίστηκαν από τα κράτη μέλη για τη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων του κανονισμού συγκαταλέγεται η παροχή καθοδήγησης για την κατανόηση των όρων της διατύπωσης «βρισκόταν, κατά τρόπο νόμιμο και οριστικό», βάσει της οποίας καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την έκδοση της άδειας εξαγωγής[14]. Με τον τρόπο αυτό θα αποτραπεί η πρακτική αδίστακτων προσώπων να μετακινούν πολιτιστικά αγαθά προσωρινά σε άλλο κράτος μέλος αποκλειστικά για τους σκοπούς της υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο που χαρακτηρίζει ένα αντικείμενο εθνικό θησαυρό και το προστατεύει ως τέτοιο. Έως

[13] Άρθρο 36 της ΣΛΕΕ.

[14] Δεν έχουν παραπεμφθεί σχετικές υποθέσεις στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αποτέλεσμα να μην υφίσταται συγκεκριμένος ορισμός των εν λόγω δύο όρων.

σήμερα δεν έχουν παραπεμφθεί υποθέσεις[15] ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο για την παροχή αυθεντικής ερμηνείας των όρων αυτών, με αποτέλεσμα να εξακολουθούν να υπάρχουν διαφορές στον τρόπο με τον οποίο γίνονται κατανοητοί και εφαρμόζονται από τις διοικήσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η ομάδα έργου που συστάθηκε το 2017 με σκοπό να εξετάσει τις μεθόδους εργασίας που χρησιμοποιούνται από τα κράτη μέλη για τη διερεύνηση της προέλευσης των πολιτιστικών αγαθών και να προσδιορίσει βέλτιστες πρακτικές και να αναπτύξει πρακτικές συμβουλές όσον αφορά την έκδοση αδειών και τους τελωνειακούς ελέγχους ολοκλήρωσε με επιτυχία το έργο της και διαβίβασε την έκθεση και τα έγγραφα καθοδήγησης στην ομάδα εμπειρογνωμόνων για τα τελωνειακά θέματα που σχετίζονται με πολιτιστικά αγαθά το 2020.

Μεταξύ των ζητημάτων που εξετάστηκαν, η ομάδα επιχείρησε να ορίσει την έννοια της «προέλευσης», δηλαδή τα πληροφοριακά στοιχεία που θα πρέπει να ζητεί η αρμόδια αρχή από τον αιτούντα σχετικά με το αντικείμενο που πρόκειται να εξαχθεί, προκειμένου να λάβει απόφαση σχετικά με τη χορήγηση της άδειας. Στο πλαίσιο αυτό, η ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ως προέλευση πολιτιστικού αγαθού μπορεί να οριστεί «η ιστορία και η κυριότητα αντικειμένου από τη στιγμή της ανακάλυψης ή της δημιουργίας του έως σήμερα, μέσω των οποίων καθορίζεται η γνησιότητα και η κυριότητα».

4.2 Ορισμός των πολιτιστικών αγαθών

Ο κανονισμός δεν ορίζει την έννοια του πολιτιστικού αγαθού. Αντί αυτού, στο παράρτημα Ι παραθέτει 15 κατηγορίες αντικειμένων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Οι περισσότερες από τις παρατιθέμενες κατηγορίες συνοδεύονται από κατώτατα όρια παλαιότητας και αξίας. Σε γενικές γραμμές, θεωρείται ότι το παράρτημα Ι παρέχει ένα επαρκές πλαίσιο.

Όσον αφορά την κατανόηση του ακριβούς πεδίου εφαρμογής των κατηγοριών που παρατίθενται στο παράρτημα Ι, σε αυτόν τον γύρο διαπραγματεύσεων εντοπίστηκαν —όπως είχε συμβεί και σε προηγούμενες εκθέσεις— ιδιαίτερες δυσκολίες με ορισμένα είδη πολιτιστικών αγαθών, όσον αφορά την ομοιόμορφη ερμηνεία τους από τα κράτη μέλη. Οι δυσκολίες αυτές αφορούν:

– αρχαία κέρματα·

[15] Μολονότι δεν υφίσταται νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με το θέμα αυτό, πρόσφατα παραπέμφθηκε υπόθεση στο Ανώτατο Δικαστήριο του Ηνωμένου Βασιλείου. Το Δικαστήριο κλήθηκε να αποφανθεί σχετικά με το αν ζωγραφικός πίνακας είχε «νομίμως» αποσταλεί στο Ηνωμένο Βασίλειο από άλλο κράτος μέλος (Ιταλία) και, ως εκ τούτου, αν το Arts Council England (ACE) ήταν αρμόδιο να χορηγήσει στον προσφεύγοντα άδεια για την απομάκρυνσή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού. Το ACE είχε αρνηθεί να εκδώσει άδεια εξαγωγής για να εξέλθει ο ζωγραφικός πίνακας από την ΕΕ το 2015.
Η υπόθεση εκδικάστηκε για πρώτη φορά το 2018 ενώπιον της Δικαστού Carr DBE, η οποία επικύρωσε την άρνηση του ACE και διαπίστωσε ότι:
i) Η έννοια του όρου «νόμιμος» πρέπει να «κρίνεται με βάση το δίκαιο του κράτους μέλους αποστολής, εν προκειμένω της Ιταλίας» (στη σκέψη [64]), λαμβανομένων υπόψη της γλώσσας, της δομής και του σκοπού των κανόνων συντονισμού της ΕΕ (σκέψεις [57]-[63])·
ii) η απαίτηση αυτή του ιταλικού δικαίου δεν αντιβαίνει στο δίκαιο της ΕΕ για την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών, το οποίο αναγνωρίζει στα κράτη μέλη σημαντική διακριτική ευχέρεια για την προστασία των οικείων εθνικών θησαυρών (σκέψεις [87]-[94]).
http://www.bailii.org/ew/cases/EWHC/Admin/2018/1822.html
Επετράπη η άσκηση έφεσης και το Εφετείο απέρριψε την έφεση το 2020:
https://www.blackstonechambers.com/documents/883/R_Simonis_v_Arts_Council_England.docx
Στη συνέχεια, υποβλήθηκε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο, η οποία όμως απορρίφθηκε επίσης:
http://www.supremecourt.uk/docs/permission-to-appeal-2021-01-2021-02.pdf (βλέπε σελίδα 3).

- την κάλυψη συλλογών ειδών έναντι μεμονωμένων δειγμάτων από την κατηγορία 13 στοιχείο β)·
- την κατάταξη των λατρευτικών εικόνων στους ζωγραφικούς πίνακες ή στα τμήματα μνημείων[16]·
- αν η παράθεση ορισμένων αγαθών στην κατηγορία 15 στοιχείο α) είναι εξαντλητική ή ενδεικτική·
- την αντιστοίχιση συγκεκριμένης κατηγορίας με την κατάλληλη δασμολογική κατάταξη (κωδικός ΣΟ).

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής προώθησαν με συνέπεια τον διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τα θέματα αυτά, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ομάδας έργου «Ερμηνεία των κατηγοριών» που απαρτιζόταν από εκπροσώπους των κρατών μελών (από το 2013 έως το 2017), στην οποία ανατέθηκε το καθήκον να συγκεντρώσει τις επικρατούσες γνώμες σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας των διαφόρων κατηγοριών πολιτιστικών αγαθών και η οποία εντόπισε τις βασικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τα ανωτέρω ζητήματα.

Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι, ιδίως όσον αφορά την κατάταξη των λατρευτικών εικόνων, οι διευκρινίσεις που παρέχει ο νέος κανονισμός (ΕΕ) 2019/880 σχετικά με την εισαγωγή πολιτιστικών αγαθών αναμένεται ότι θα επιλύσουν το ζήτημα (οι λατρευτικές εικόνες και τα αγάλματα αποτελούν τμήματα θρησκευτικών μνημείων).

Όσον αφορά την αντιστοίχιση συγκεκριμένης κατηγορίας πολιτιστικών αγαθών με την κατάλληλη δασμολογική κατάταξη, φαίνεται να προκύπτουν δύο είδη προβλημάτων.

Το πρώτο αφορά τα πολιτιστικά αγαθά που ταξινομούνται στο κεφάλαιο 97 της συνδυασμένης ονοματολογίας της ΕΕ. Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει πολύ λίγες υποδιαιρέσεις και ομαδοποιεί, κατατάσσοντας στην ίδια δασμολογική κλάση, πολλές διαφορετικές κατηγορίες πολιτιστικών αγαθών. Αυτό δυσχεραίνει τον καθορισμό του εφαρμοστέου δασμολογικού κωδικού σε κάθε περίπτωση και, ως εκ τούτου, της κατηγορίας στην οποία θα πρέπει να ταξινομηθεί ένα πολιτιστικό αγαθό για τους σκοπούς του κανονισμού και/ή της δασμολογικής κατάταξης υπό την οποία θα πρέπει να δηλωθεί στο τελωνείο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (ΠΟΤ), ο οποίος είναι αρμόδιος για την ονοματολογία του δασμολογίου σε διεθνές επίπεδο, ανακοίνωσε πρόσφατα την πρόθεσή του να δημιουργήσει περισσότερες υποδιαιρέσεις για το κεφάλαιο 97, κάτι που θα επιλύσει ενδεχομένως το ζήτημα.

Ένα άλλο πρόβλημα προκύπτει από τις περιοδικές τροποποιήσεις του εναρμονισμένου συστήματος περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων (στο εξής: ΕΣ) —στο οποίο βασίζεται η συνδυασμένη ονοματολογία της ΕΕ— σε διεθνές επίπεδο. Μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού το 1993, πραγματοποιήθηκαν πολλές διαδοχικές τροποποιήσεις του ΕΣ και, ως εκ τούτου, ορισμένοι δασμολογικοί κωδικοί που παρατίθενται στο παράρτημα Ι του κανονισμού έχουν τροποποιηθεί στο μεταξύ και ορισμένες φορές είναι δύσκολο, με βάση μόνο την περιγραφή της κατηγορίας που παρέχεται στο εν λόγω παράρτημα, να προσδιοριστεί ο κατάλληλος κωδικός για συγκεκριμένη κατηγορία πολιτιστικών αγαθών.

[16] Η βασική πρακτική διαφορά είναι ότι οι ζωγραφικοί πίνακες (κατηγορία 3) έχουν κατώτατο όριο αξίας 150 000 EUR, ενώ για τα τμήματα μνημείων (κατηγορία 2) απαιτείται άδεια εξαγωγής ανεξάρτητα από την αξία τους στην αγορά. Θα πρέπει να σημειωθεί ωστόσο ότι, ιδίως όσον αφορά την κατάταξη των λατρευτικών εικόνων, οι διευκρινίσεις που παρέχει ο νέος κανονισμός (ΕΕ) 2019/880 σχετικά με την εισαγωγή πολιτιστικών αγαθών αναμένεται ότι θα επιλύσουν το ζήτημα (οι λατρευτικές εικόνες και τα αγάλματα αποτελούν τμήματα θρησκευτικών μνημείων).

Όσον αφορά την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών για την ερμηνεία των κατηγοριών, ακόμη και αν τα κράτη μέλη συμφωνούσαν στην έκδοση τέτοιων κατευθυντήριων γραμμών —κάτι που δεν συμβαίνει πάντα— οι εν λόγω γραμμές θα εξακολουθούσαν να μην είναι νομικά δεσμευτικές και, ως εκ τούτου, δεν θα μπορούσαν να παράσχουν ασφάλεια δικαίου στα ενδιαφερόμενα μέρη. Μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να ερμηνεύσει το δίκαιο της ΕΕ και, όπως προαναφέρθηκε, το Δικαστήριο δεν είχε μέχρι στιγμής την ευκαιρία να αποφανθεί επί κανενός από τα ζητήματα αυτά. Ωστόσο, το σημαντικό έργο που επιτέλεσε η ομάδα «Ερμηνεία των κατηγοριών» θα μπορούσε να είναι χρήσιμο, σύμφωνα με τα κράτη μέλη, καθώς, παραδείγματος χάριν, η ανάλυση και τα συμπεράσματά της θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη σε μελλοντική αναθεώρηση του κανονισμού και του παραρτήματος Ι.

4.3 Κατώτατα όρια παλαιότητας

Τα **κατώτατα όρια παλαιότητας** που ορίζει ο κανονισμός για ορισμένες κατηγορίες πολιτιστικών αγαθών θεωρούνται επαρκή από την πλειονότητα των κρατών μελών.

Ορισμένα κράτη μέλη είναι της γνώμης ότι τα κατώτατα όρια παλαιότητας είναι υπερβολικά υψηλά με αποτέλεσμα να μην καλύπτουν και να μην προστατεύουν το σύνολο των αντικειμένων που χαρακτηρίζονται ως «εθνικοί θησαυροί» στην επικράτειά τους. Από την άλλη πλευρά, ορισμένα άλλα κράτη μέλη θεωρούν ότι τα κατώτατα όρια παλαιότητας είναι πολύ χαμηλά, ιδίως για τις κατηγορίες χωρίς κατώτατο όριο αξίας (π.χ. αρχεία· χειρόγραφα), στην περίπτωση των οποίων οι τελωνειακές και οι αρμόδιες αρχές ενδέχεται να κληθούν να χειριστούν μεγάλους αριθμούς σύγχρονων αντικειμένων μαζικής παραγωγής, τα οποία, παρότι από τεχνική άποψη εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και, ως εκ τούτου, μπορούν να λάβουν άδεια, δεν θεωρούνται γενικά «*σημαντικά για την αρχαιολογία, την προϊστορία, την ιστορία, τη λογοτεχνία, την τέχνη ή την επιστήμη*»[17].

Απουσία ορισμού των πολιτιστικών αγαθών στον κανονισμό —όπως αυτός που παρέχεται στο άρθρο 1 της σύμβασης της UNESCO του 1970— κάθε αντικείμενο που πληροί τα τεχνικά κριτήρια παλαιότητας και/ή αξίας, ανεξάρτητα από το αν έχει πραγματική πολιτιστική σημασία, μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού και πρέπει να χορηγηθεί άδεια εξαγωγής για τη νόμιμη έξοδό του από το έδαφος της Ένωσης.

4.4 Κατώτατα όρια αξίας

Όσον αφορά τα **κατώτατα όρια αξίας** για τα πολιτιστικά αγαθά που καθορίζονται στο παράρτημα Ι σημείο Β του κανονισμού, αυτά θεωρούνται μάλλον υψηλά από σημαντικό αριθμό κρατών μελών, ενώ λίγα κράτη μέλη θεωρούν ότι θα πρέπει να αυξηθούν περαιτέρω.

Ένα κράτος μέλος —που τάσσεται υπέρ της αύξησης των κατώτατων ορίων αξίας στο παράρτημα Ι σημείο Β— επισήμανε ότι οι κατώτατες αξίες δεν έχουν αναθεωρηθεί από τον χρόνο έκδοσης του αρχικού κανονισμού (εκτός από την προσθήκη χωριστού χρηματικού κατώτατου ορίου για τις υδατογραφίες, τις υδροκομμιογραφίες και τις κρητιδογραφίες το 1996) και πρότεινε να επανεξεταστούν βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, προκειμένου να ληφθεί υπόψη ο πληθωρισμός.

Άλλα κράτη μέλη —που τάσσονται υπέρ της μείωσης των κατώτατων ορίων— προτείνουν τη χρήση ενός μηχανισμού προσαρμογής, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι νομισματικές διακυμάνσεις, και ενός «συντελεστή χώρας», προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεταξύ των τιμών πώλησης έργων τέχνης μεταξύ των κρατών μελών. Όπως

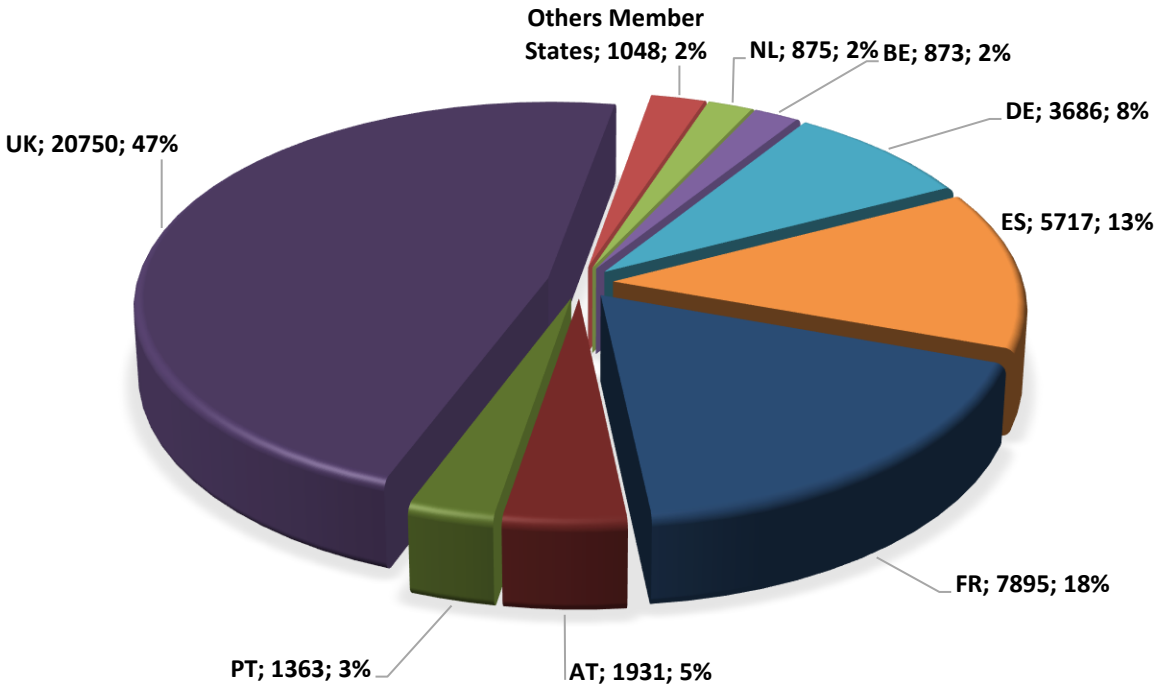
[17] Ορισμός των πολιτιστικών αγαθών στη σύμβαση της UNESCO του 1970, άρθρο 1.

επισημαίνει ένα από αυτά τα κράτη μέλη, πολλά αντικείμενα που εκτίθενται και αποτελούν μέρος μόνιμων συλλογών στα μουσεία τους δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού απλώς και μόνο λόγω των υψηλών ορίων αξίας του — παρά το γεγονός ότι τα εν λόγω αντικείμενα χαρακτηρίζονται σαφώς ως εθνικοί θησαυροί με ιστορική και πολιτιστική σημασία.

4.5 Αριθμητικά στοιχεία όσον αφορά τις τυποποιημένες άδειες εξαγωγής

Ο αριθμός τυποποιημένων αδειών που εκδόθηκαν από τα κράτη μέλη από το 2018 έως το 2020 ήταν 44 138 (βλ. επίσης τον πίνακα 1 στο παράρτημα για τα ετήσια δεδομένα).

Τυποποιημένες άδειες ανά κράτος μέλος κατά την περίοδο 2018-2020

Σε φθίνουσα σειρά, οι κύριες κατηγορίες για τις οποίες ελήφθησαν αιτήσεις για έκδοση αδειών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς ήταν οι εξής: έργα τέχνης (ζωγραφικοί πίνακες, ψηφιδωτά, υδατογραφίες και υδροκομμιογραφίες, έργα χαρακτικής, έργα αγαλματοποιίας), αρχαιολογικά αντικείμενα (κυρίως προσωρινή εξαγωγή για εκθέσεις)· αρχέτυπα, χειρόγραφα και χάρτες· αντικείμενα νομισματικού ενδιαφέροντος (κέρματα), ακολουθούμενα από διάφορα είδη παλαιοπωλείου της κατηγορίας 15, όπως κοσμήματα, μουσικά όργανα, έπιπλα, ρολόγια, όπλα, παιχνίδια, χαλιά, κ.λπ.(κυρίως για οριστική εξαγωγή). Αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν σημαντική μείωση του αριθμού των εξαγωγών για ορισμένες κατηγορίες (π.χ. ζωγραφικοί πίνακες) κατά τη διάρκεια του 2020, γεγονός που αποδίδουν στην πανδημία της Covid-19. Ωστόσο, σύμφωνα και πάλι με τα κράτη μέλη, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στον αριθμό των εθνικών αδειών («ελεύθερης

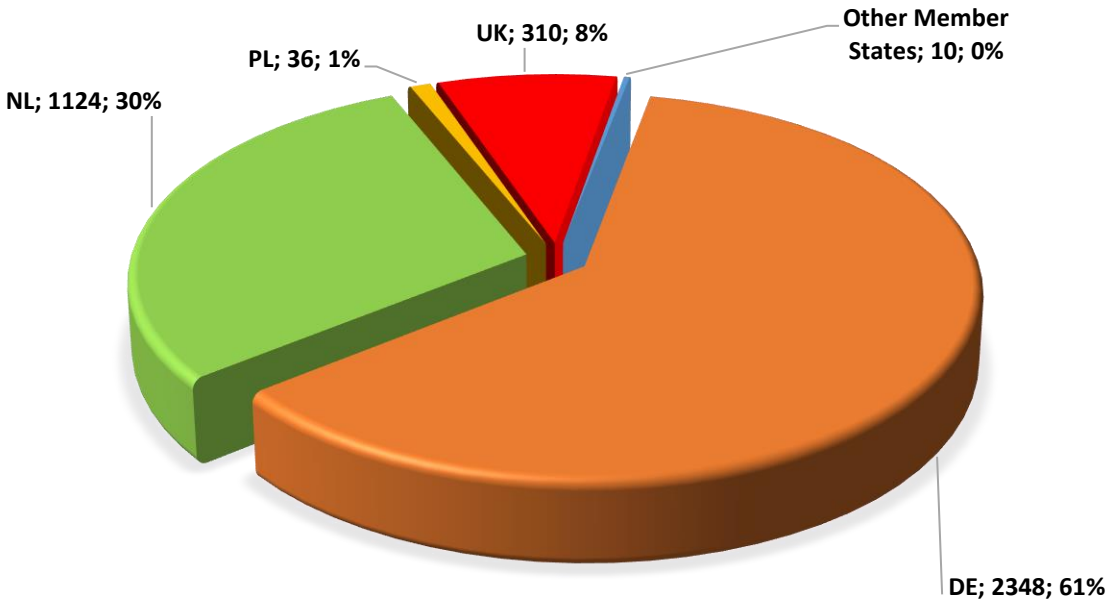
κυκλοφορίας») κατά την ίδια περίοδο, γεγονός που υποδηλώνει αύξηση της ζήτησης εντός της αγοράς της Ένωσης.

4.6 Ειδικές και γενικές ανοικτές άδειες

Ειδικές ανοικτές άδειες μπορούν να εκδίδονται για συγκεκριμένο πολιτιστικό αγαθό **που εξάγεται προσωρινά σε τακτική βάση από ιδιώτη** (άρθρο 10 του εκτελεστικού κανονισμού). Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2018-2020, ο αριθμός ειδικών ανοικτών αδειών που εκδόθηκαν ήταν 3 828 (βλ. επίσης τον πίνακα 2 στο παράρτημα για τα ετήσια δεδομένα). Περίπου το ήμισυ των κρατών μελών αναφέρουν ότι δεν προβλέπουν την έκδοση τέτοιων αδειών. Τα κράτη μέλη που εκδίδουν ειδικές ανοικτές άδειες το πράττουν κατά κύριο λόγο για μουσικά όργανα που εξάγονται για καλλιτεχνικές παραστάσεις ή για μεταφορικά μέσα ιστορικής αξίας που εξάγονται για εκθέσεις.

Εκτός από δύο κράτη μέλη, όλα τα υπόλοιπα εξέδωσαν σχετικά μικρό αριθμό τέτοιων αδειών εντός της περιόδου αναφοράς.

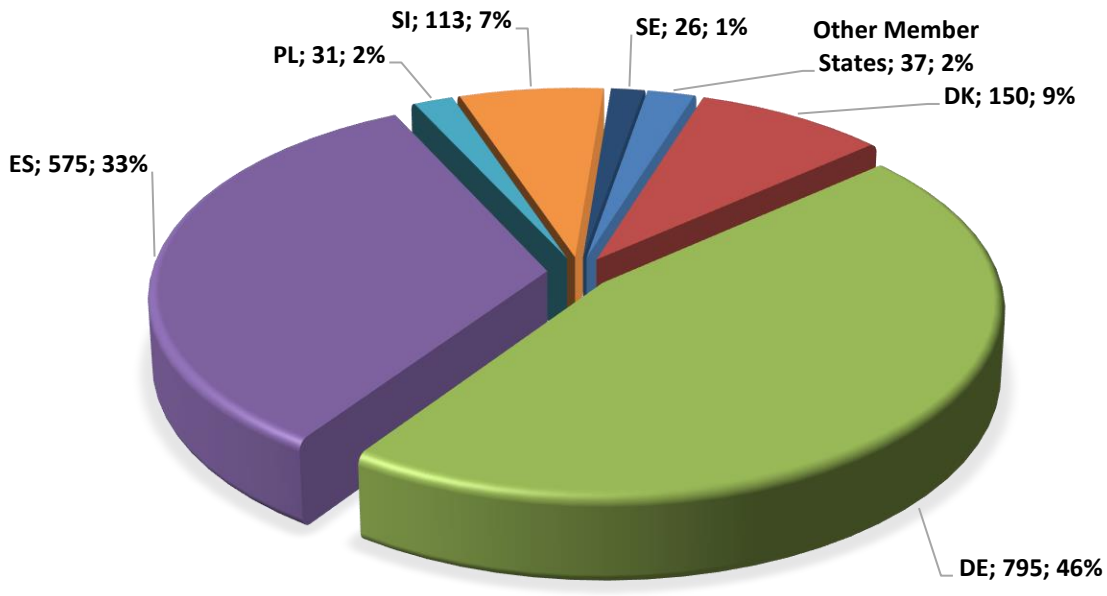
Ειδικές ανοικτές άδειες σε κυκλοφορία ανά κράτος μέλος κατά την περίοδο 2018-2020

Η μέγιστη περίοδος ισχύος των ειδικών ανοικτών αδειών καθορίζεται από τον εκτελεστικό κανονισμό στα πέντε έτη. Τα περισσότερα κράτη μέλη που εκδίδουν τέτοιες άδειες εφαρμόζουν αυτό το όριο· ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις, στις οποίες η μέγιστη διάρκεια ισχύος είτε δεν καθορίζεται είτε είναι μικρότερη (1-3 έτη). Κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος επιτρέπεται η επανειλημμένη εξαγωγή των σχετικών αντικειμένων.

Οι γενικές ανοικτές άδειες (άρθρο 13 του εκτελεστικού κανονισμού) παρέχουν τη δυνατότητα προσωρινής εξαγωγής πολιτιστικών αγαθών σε τακτική βάση από **μουσεία και παρεμφερή ιδρύματα**. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2018-2020, ο αριθμός γενικών ανοικτών αδειών που εκδόθηκαν ήταν 1 727 (βλ. επίσης τον πίνακα 3 στο παράρτημα για τα ετήσια δεδομένα). Η μέγιστη περίοδος ισχύος αυτού του είδους αδειών καθορίζεται επίσης στα πέντε έτη. Τα περισσότερα κράτη μέλη που εκδίδουν τέτοιες άδειες εφαρμόζουν μικρότερο όριο. Η διάρκεια εξαρτάται γενικώς από την ασφαλιστική κάλυψη ή τις ανάγκες του δανεισμού ή της έκθεσης.

Γενικές ανοικτές άδειες σε κυκλοφορία ανά κράτος μέλος κατά την περίοδο 2018-2020

4.7 Εξαίρεση από την απαίτηση άδειας εξαγωγής

Η εξαίρεση αυτή, η οποία βασίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού, παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να μην απαιτούν άδεια εξαγωγής για αγαθά της κατηγορίας 1, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, όταν τα αγαθά αυτά θεωρούνται περιορισμένου αρχαιολογικού ή επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Κατά τις προηγούμενες περιόδους αναφοράς, μόνο ένα κράτος μέλος είχε αναφέρει ότι είχε κάνει χρήση αυτής της διάταξης. Ωστόσο, κατά την εν λόγω περίοδο αναφοράς, δύο επιπλέον κράτη μέλη ανέφεραν ότι εξαίρεσαν αρχαιολογικά αντικείμενα περιορισμένου ενδιαφέροντος από την απαίτηση άδειας. Φαίνεται ότι το κριτήριο που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό

του όρου «περιορισμένου ενδιαφέροντος» βασίζεται στο είδος των αγαθών, ιδίως στο αν πρόκειται για αντικείμενα που παράχθηκαν σε μεγάλο αριθμό στο παρελθόν και είναι σχεδόν πανομοιότυπα (π.χ. αρχαία κέρματα) ή αν πρόκειται για αγαθά που «εκτίθενται» επί πολλά έτη και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν πλέον να θεωρηθούν ως «**άμεσο** *προϊόν ανασκαφών*».

4.8 Λόγοι απόρριψης αίτησης έκδοσης άδειας

Όπως και σε προηγούμενες περιόδους αναφοράς, οι περιπτώσεις απόρριψης αίτησης έκδοσης άδειας εξαγωγής είναι αρκετά σπάνιες. Με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο αντιπροσωπεύει τα δύο τρίτα της αγοράς έργων τέχνης της ΕΕ και το οποίο ανέφερε 14 απορρίψεις, η πλειονότητα των άλλων κρατών μελών απέρριπταν κατά μέσο όρο λιγότερο από μία αίτηση ανά έτος κατά την περίοδο αναφοράς. Αρκετά κράτη μέλη αναφέρουν ότι δεν απέρριψαν καμία αίτηση κατά την περίοδο αναφοράς, ενώ δύο κράτη μέλη αναφέρουν μάλιστα ότι δεν έχουν απορρίψει ποτέ αίτηση έκδοσης άδειας.

Όσον αφορά τους λόγους απόρριψης των αιτήσεων, εκτός από τον χαρακτηρισμό του αντικειμένου ως εθνικού θησαυρού του οποίου η εξαγωγή απαγορεύεται, οι λόγοι που προβάλλονται συχνότερα είναι ότι ο οικονομικός φορέας δεν υπέβαλε την αίτηση στην κατάλληλη αρμόδια αρχή του κράτους μέλους· ότι ο αιτών αρνήθηκε ή παρέλειψε κατ' άλλο τρόπο να παράσχει τις απαραίτητες πληροφορίες νόμιμης προέλευσης· ότι το αντικείμενο είναι απομίμηση· ότι το αντικείμενο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού· ή ότι ο αιτών δεν εξασφάλισε την απαιτούμενη εθνική άδεια ελεύθερης κυκλοφορίας.

Όσον αφορά τους τελευταίους λόγους απόρριψης, η νομοθεσία ορισμένων κρατών μελών απαιτεί, επιπλέον της άδειας εξαγωγής της ΕΕ, ο εξαγωγέας να πρέπει επίσης να λάβει εθνική άδεια «ελεύθερης κυκλοφορίας», η οποία επιτρέπει την έξοδο του πολιτιστικού αγαθού από την εθνική επικράτεια. Στην περίπτωση των νομοθεσιών ορισμένων κρατών μελών που προβλέπουν εθνικές άδειες «ελεύθερης κυκλοφορίας», η αίτηση έκδοσης άδειας εξαγωγής της ΕΕ πρέπει να υποβάλλεται είτε ταυτόχρονα με την αίτηση εθνικής άδειας «ελεύθερης κυκλοφορίας» είτε εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος μετά την έκδοση αυτής, δηλαδή η εξασφάλιση εθνικής άδειας αποτελεί προϋπόθεση και βάση για τη χορήγηση της άδειας εξαγωγής της ΕΕ.

4.9 Ζητήματα που αφορούν τις άδειες

Φωτογραφίες. Η συμπερίληψη φωτογραφιών στην αίτηση για έκδοση άδειας αποτελεί πολύ σημαντικό στοιχείο, δεδομένου ότι επιτρέπει την ταυτοποίηση του αντικειμένου από τις τελωνειακές αρχές κατά τον έλεγχο της άδειας εξαγωγής. Όλα τα κράτη μέλη απαιτούν φωτογραφίες για τις οριστικές εξαγωγές, με ιδιαίτερη έμφαση στην εξαγωγή συλλογών που καλύπτονται από ενιαία άδεια. Κάποια κράτη μέλη εφαρμόζουν ορισμένες εξαιρέσεις σε περιπτώσεις προσωρινής εξαγωγής ή αντικειμένων χαμηλής αξίας / χαμηλού ενδιαφέροντος (π.χ. συλλογές βιβλίων ή αντικειμένων που δεν έχουν ιδιαίτερες αναγνωρίσιμες σημάνσεις).

Αποστολή του αντιτύπου αριθ. 3. Ο εκτελεστικός κανονισμός προβλέπει στο άρθρο 5 ότι το αντίτυπο αριθ. 3[18] του εντύπου της άδειας εξαγωγής θα πρέπει να αποστέλλεται από το τελωνείο εξόδου στην αρμόδια αρχή έκδοσης των αδειών ώστε να επιβεβαιώνεται ότι η εξαγωγή πραγματοποιήθηκε πράγματι και ότι η άδεια χρησιμοποιήθηκε. Ωστόσο, τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι αυτό δεν γίνεται πάντα.

[18] Το έντυπο είναι τριπλότυπο: το αντίτυπο που φέρει τον αριθ. 1 αποτελεί την αίτηση, το αντίτυπο που φέρει τον αριθ. 2 προορίζεται για τον δικαιούχο της άδειας και το αντίτυπο που φέρει τον αριθ. 3 αποστέλλεται στην αρμόδια αρχή έκδοσης αδειών μόλις το πολιτιστικό αγαθό εξέλθει από την Ένωση.

Μόνο δύο κράτη μέλη τα οποία έχουν αναπτύξει και χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό σύστημα για την έκδοση αδειών εξαγωγής μπορούν να επαληθεύουν αν έχουν χρησιμοποιηθεί όλες οι άδειες, δεδομένου ότι το σύστημά τους είναι συνδεδεμένο με τα τελωνεία. Ακόμη και σε αυτές τις περιπτώσεις, η επαλήθευση είναι δύσκολη όταν τα πολιτιστικά αγαθά εξέρχονται από την Ένωση μέσω του εδάφους διαφορετικού κράτους μέλους. Η χρήση κεντρικού συστήματος έκδοσης ηλεκτρονικών αδειών με διεπαφή με τα πληροφοριακά συστήματα των τελωνείων —όπως αυτό που αναπτύσσεται επί του παρόντος για τους σκοπούς του κανονισμού για τις εισαγωγές— θεωρείται γενικά από τα κράτη μέλη ως η ιδανική λύση για το πρόβλημα αυτό.

4.10 Ακύρωση ή ανάκληση αδειών

Σχεδόν το ήμισυ των κρατών μελών διαθέτει νομοθεσία που προβλέπει την ανάκληση ή την ακύρωση αδειών μετά την έκδοσή τους, είτε μέσω ειδικών διατάξεων που αφορούν τα πολιτιστικά αγαθά είτε βάσει του γενικού διοικητικού δικαίου που απαιτεί την ανάκληση μιας διοικητικής πράξης όταν αυτή βασίζεται σε παραπλανητικές ή ψευδείς πληροφορίες. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, μόνο ένα κράτος μέλος ανακάλεσε άδειες εξαγωγής (μία). Ένα άλλο κράτος μέλος ανέφερε ότι ανακάλεσε 13 εθνικές άδειες «ελεύθερης κυκλοφορίας», οι οποίες στο εν λόγω κράτος μέλος αποτελούν προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας εξαγωγής της ΕΕ.

4.11 Χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων / βάσεων δεδομένων

Όπως προαναφέρθηκε (βλ. τμήμα 3.1), οι υπηρεσίες της Επιτροπής βρίσκονται στη διαδικασία ανάπτυξης κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος για την εκπλήρωση των διατυπώσεων και για τη διοικητική συνεργασία στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2019/880, του λεγόμενου «συστήματος ΕΠΑ» για την εισαγωγή πολιτιστικών αγαθών. Δεδομένου ότι το σύστημα αυτό αναμένεται να διευκολύνει τους ελέγχους και να συμβάλει στην καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών που προέρχονται από τρίτες χώρες, κρίθηκε σκόπιμο να καταβληθεί η ίδια προσπάθεια και να παρασχεθεί αντίστοιχη προστασία στα πολιτιστικά αγαθά ευρωπαϊκής προέλευσης. Ως εκ τούτου, οι υπηρεσίες της Επιτροπής μερίμνησαν ώστε ο σχεδιασμός του συστήματος ΕΠΑ να καθιστά δυνατή τη χρήση του στο μέλλον —με τις απαραίτητες προσαρμογές— για τους σκοπούς του συστήματος αδειών εξαγωγής της Ένωσης.

Όλο και περισσότερα κράτη μέλη έχουν ψηφιοποιήσει το οικείο σύστημα έκδοσης αδειών εξαγωγής ή βρίσκονται επί του παρόντος σε διαδικασία ψηφιοποίησής του. Σε ορισμένα κράτη μέλη, η αίτηση μπορεί να συμπληρωθεί και να υποβληθεί ηλεκτρονικά (π.χ. με τη συμπλήρωση ενεργού αρχείου PDF στο διαδίκτυο), ωστόσο η υπογραφή και η έκδοση της ίδιας της άδειας εξαγωγής γίνονται ακόμη σε έντυπη μορφή. Αυτό οφείλεται στις διατάξεις της εκτελεστικής πράξης, η οποία επιβάλλει τη χρήση έντυπης άδειας.

Στο πλαίσιο αυτό πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, επί του παρόντος, η εθνική νομοθεσία σε αρκετά κράτη μέλη προβλέπει το δικαίωμα των πολιτών να μπορούν να υποβάλλουν αιτήσεις σε δημόσιες αρχές σε ψηφιακή μορφή, μέσω διαδικτύου. Αυτό αφορά όλα τα είδη αιτήσεων —όχι μόνο εκείνες που σχετίζονται με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών— και δημιουργεί την αντίστοιχη υποχρέωση της διοίκησης να αναπτύξει τις κατάλληλες πληροφοριακές πλατφόρμες και πληροφοριακά συστήματα ώστε να ψηφιοποιήσει τις διαδικασίες της και να είναι σε θέση να λαμβάνει ηλεκτρονικές αιτήσεις από τους πολίτες. Κατά συνέπεια, αρκετά κράτη μέλη έχουν αναπτύξει τέτοιου είδους εθνικά ηλεκτρονικά συστήματα για τον χειρισμό τόσο των ενωσιακών αδειών εξαγωγής όσο και των εθνικών αδειών ελεύθερης κυκλοφορίας, δηλαδή των αδειών για την ενδοενωσιακή κυκλοφορία πολιτιστικών αγαθών.

Τα οφέλη ενός ψηφιακού συστήματος της ΕΕ για τις άδειες εξαγωγής είναι πολυάριθμα, καθώς και αυτονόητα: καλύτερη συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ τελωνειακών και πολιτιστικών αρμόδιων αρχών σε εθνικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο Ένωσης· καλύτερη παρακολούθηση της χρήσης των αδειών, ιδίως όταν το τελωνείο εξόδου βρίσκεται σε διαφορετικό κράτος μέλος από εκείνο που εξέδωσε την άδεια· διεπαφή με τα τελωνειακά πληροφοριακά συστήματα μέσω του περιβάλλοντος ενιαίας θυρίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα τελωνεία· διευκόλυνση του εμπορίου για τους εξαγωγείς· μεγαλύτερη ομοιομορφία κατά την εφαρμογή του κανονισμού· ταχύτερη διεκπεραίωση των διατυπώσεων σε ένα περιβάλλον χωρίς χαρτί και αποτελεσματική πρόληψη της πλαστογραφίας, μεταξύ άλλων· και, ως εκ τούτου, η συντριπτική πλειονότητα των κρατών μελών τάσσεται σθεναρά υπέρ της ψηφιοποίησης. Ωστόσο, δύο κράτη μέλη έχουν εκφράσει ορισμένες ανησυχίες σχετικά με τη χρήση κεντρικού ηλεκτρονικού συστήματος του ίδιου τύπου με το σύστημα που αναπτύσσεται επί του παρόντος για τους σκοπούς των εισαγωγών.

Συγκεκριμένα, τα εν λόγω κράτη μέλη επισήμαναν ότι τα εθνικά συστήματα ή οι εθνικές βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιούν επί του παρόντος είναι προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητές τους, ειδικότερα στις περιπτώσεις στις οποίες η νομοθεσία τους προβλέπει την υποχρέωση απόκτησης εθνικής άδειας επιπλέον της ενωσιακής άδειας εξαγωγής ή στις περιπτώσεις στις οποίες η εθνική άδεια αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της ενωσιακής άδειας εξαγωγής. Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη των επενδύσεων που έχουν πραγματοποιηθεί, ενδέχεται να θεωρηθεί αντιπαραγωγικό να καταργηθούν πλήρως τα εθνικά συστήματα και να αντικατασταθούν από ένα κεντρικό σύστημα της ΕΕ.

Για τον λόγο αυτό, οι υπηρεσίες της Επιτροπής δρομολόγησαν μελέτη σκοπιμότητας, στο πλαίσιο της οποίας θα αναλυθεί και θα εξεταστεί —μεταξύ άλλων πτυχών της ψηφιοποίησης— η επιχειρηματική σκοπιμότητα της ανάπτυξης μιας «υβριδικής» επέκτασης του συστήματος ΕΠΑ για τους σκοπούς των εξαγωγών, η οποία θα συγκεντρώσει τις λειτουργίες που παρέχουν τα πλεονεκτήματα της ψηφιοποίησης, αφήνοντας παράλληλα άλλα στοιχεία που αντιμετωπίζονται καλύτερα σε επίπεδο κράτους μέλους στα εθνικά συστήματα (με δυνατότητα διεπαφής).

Για την ψηφιοποίηση του συστήματος αδειών εξαγωγής θα απαιτηθεί τροποποίηση των εκτελεστικών διατάξεων του κανονισμού [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1081/2012]. Η ίδια πράξη θα πρέπει επίσης να καθορίζει τη σχέση μεταξύ αδειών εξαγωγής και εισαγωγής, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου και να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη των απαιτήσεων αποδεικτικών εγγράφων[19].

4.12 Υλικοί και ανθρώπινοι πόροι

Οι ανάγκες σε προσωπικό και πόρους για την εφαρμογή του κανονισμού έχουν παραμείνει σταθερές στην πλειονότητα των κρατών μελών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Σε τρία κράτη μέλη οι ανθρώπινοι πόροι αυξήθηκαν για την αντιμετώπιση αυξανόμενων αναγκών πολιτικής και διοικητικών αναγκών και σε άλλα δύο κράτη μέλη αυξήθηκαν οι ανάγκες, αλλά δεν έχουν ακόμη καλυφθεί με την πρόσληψη των αναγκαίων πόρων (ένα από τα εν λόγω κράτη μέλη ανέφερε ότι η πανδημία COVID-19 αποτελεί τον λόγο για τις καθυστερήσεις στην πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού). Τρία κράτη μέλη ανέφεραν ότι οι ανάγκες τους μειώθηκαν λόγω των χαμηλότερων αριθμών αδειών εξαγωγής (η νόσος COVID-19 αναφέρθηκε και πάλι ως αιτία της μείωσης).

[19] Πράγματι, σε δύο κράτη μέλη, οι εθνικές άδειες ή τα εθνικά πιστοποιητικά εισαγωγής μπορούν να χορηγούνται κατόπιν αιτήσεως (για προσωρινές εισαγωγές), με αποτέλεσμα οι εισαγωγείς πολιτιστικών αγαθών να απαλλάσσονται από την υποχρέωση εξασφάλισης και επίδειξης άδειας εξαγωγής της ΕΕ στο τελωνείο όταν τα εν λόγω αγαθά επιστρέφουν στην τρίτη χώρα καταγωγής.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Με βάση τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη για την περίοδο αναφοράς 2018-2020, ο κανονισμός φαίνεται να παρουσιάζει ικανοποιητικές επιδόσεις όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του και θεωρείται από τα κράτη μέλη σημαντικό νομοθέτημα για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών.

Όπως και σε προηγούμενες εκθέσεις, η διοικητική συνεργασία και η επικοινωνία μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή του κανονισμού σε ολόκληρη την Ένωση προσδιορίζονται ως μία από τις κύριες πτυχές στις οποίες μπορεί να βελτιωθεί η εφαρμογή.

Οι διαφορές όσον αφορά την κατανόηση ορισμένων διατάξεων του κανονισμού και, ειδικότερα, του πεδίου εφαρμογής των κατηγοριών πολιτιστικών αγαθών και του βασικού όρου [όπου το αγαθό] «*βρισκόταν, κατά τρόπο .... οριστικό*» —ο οποίος καθορίζει το κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την έκδοση της άδειας εξαγωγής— προσδιορίζονται επίσης ως πιθανά εμπόδια για την ομοιόμορφη εφαρμογή του κανονισμού.

Αρκετά κράτη μέλη επισημαίνουν επίσης ότι τα κατώτατα όρια αξίας δεν είναι κατάλληλα προσαρμοσμένα στις τοπικές τιμές και αγορές και, καθώς είναι υπερβολικά υψηλά, αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής και από την προστασία που παρέχει ο κανονισμός πολλά πολιτιστικά αγαθά που χαρακτηρίζονται από τη νομοθεσία τους ως εθνικοί θησαυροί.

Τέλος, τα κράτη μέλη επαναλαμβάνουν την προθυμία τους για μετάβαση από το σύστημα έντυπων αδειών εξαγωγής σε ένα ηλεκτρονικό σύστημα χωρίς χαρτί. Θεωρούν ότι η ψηφιοποίηση των αδειών εξαγωγής θα διευκολύνει την εκπλήρωση των διατυπώσεων από τους οικονομικούς φορείς· θα επιταχύνει την εξέταση των αιτήσεων· θα βελτιώσει την επαλήθευση της προέλευσης από τις αρμόδιες αρχές· και θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των τελωνειακών ελέγχων.

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Πίνακας 1. Τυποποιημένες άδειες που έχουν εκδοθεί από τα κράτη μέλη

Κράτος μέλος	Έτος			2018 - 2020	Μερίδιο επί του συνόλου σε %
	2018	2019	2020		
BE	340	352	181	873	1,98 %
BG	0	1	0	1	0,00 %
CZ	12	96	2	110	0,25 %
DK	59	61	24	144	0,33 %
DE	1 368	1 387	931	3 686	8,35 %
EST	0	0	0	0	0,00 %
IE	16	17	11	44	0,10 %
EL	0	0	0	0	0,00 %
ES	1 694	1 838	2 185	5 717	12,95 %
FR	3 064	2 990	1 841	7 895	17,89 %
HR	19	9	14	42	0,10 %
IT (1)	67	99	87	253	0,57 %
CY	2	5	2	9	0,02 %
LV	0	1	0	1	0,00 %
LT (2)					0,00 %
LU	6	3	1	10	0,02 %
HU	4	9	1	14	0,03 %
MT	0	19	7	26	0,06 %
NL	368	289	218	875	1,98 %
AT	858	702	371	1 931	4,37 %
PL	58	9	2	69	0,16 %
PT	385	396	582	1 363	3,09 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	16	16	20	52	0,12 %
SK	11	12	5	28	0,06 %
FI	7	1	0	8	0,02 %
SE	134	70	33	237	0,54 %
UK	8 351	8 177	4 222	20 750	47,01 %
Σύνολο	**16 839**	**16 559**	**10 740**	44 138	100,00 %

(1)

2018	2019	2020
Άδειες μόνιμης εξαγωγής 64 Άδειες προσωρινής εξαγωγής 3	Άδειες μόνιμης εξαγωγής 94 Άδειες προσωρινής εξαγωγής 5	Άδειες μόνιμης εξαγωγής 85 Άδειες προσωρινής εξαγωγής 2

(2) Δεν παρασχέθηκαν στατιστικά στοιχεία

Πίνακας 2. Ειδικές ανοικτές άδειες σε κυκλοφορία

Κράτος μέλος	Έτος			2018 - 2020	Μερίδιο επί του συνόλου σε %
	2018	2019	2020		
BE	0	0	0	0	0,00 %
BG	0	0	0	0	0,00 %
CZ	0	0	0	0	0,00 %
DK	0	0	0	0	0,00 %
DE	555	965	828	2 348	61,34 %
EST	0	0	0	0	0,00 %
IE	0	0	0	0	0,00 %
EL	0	0	0	0	0,00 %
ES	0	0	0	0	0,00 %
FR	4	1	2	7	0,18 %
HR	0	0	1	1	0,03 %
IT	0	0	0	0	0,00 %
CY	0	0	0	0	0,00 %
LV	0	0	0	0	0,00 %
LT (1)				0	0,00 %
LU	0	0	0	0	0,00 %
HU	0	0	0	0	0,00 %
MT	0	0	0	0	0,00 %
NL	336	394	394	1124	29,36 %
AT	0	0	1	1	0,03 %
PL	6	15	15	36	0,94 %
PT	0	0	0	0	0,00 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	0	0	1	1	0,03 %
SK	0	0	0	0	0,00 %
FI	-	-	-	0	0,00 %
SE	0	0	0	0	0,00 %
UK	146	142	22	310	8,10 %
Σύνολο	1047	1517	1264	3828	100,00 %

(1) Δεν παρασχέθηκαν στατιστικά στοιχεία

Πίνακας 3. Γενικές ανοικτές άδειες σε κυκλοφορία

Κράτος μέλος	Έτος			2018 - 2020	Μερίδιο επί του συνόλου σε %
	2018	2019	2020		
BE	0	0	0	0	0,00 %
BG	4	1	0	5	0,29 %
CZ	0	0	0	0	0,00 %
DK	50	50	50	150	8,69 %
DE	228	286	281	795	46,03 %
EST	0	0	0	0	0,00 %
IE	0	0	0	0	0,00 %
EL	2	10	2	14	0,81 %
ES	233	252	90	575	33,29 %
FR	**0**	0	0	0	0,00 %
HR	3	0	0	3	0,17 %
IT	0	0	0	0	0,00 %
CY	0	0	0	0	0,00 %
LV	0	0	0	0	0,00 %
LT (1)	0	0	0	0	0,00 %
LU	0	0	0	0	0,00 %
HU	14	1	0	15	0,87 %
MT	0	0	0	0	0,00 %
NL	0	0	0	0	0,00 %
AT	0	0	0	0	0,00 %
PL	12	11	8	31	1,80 %
PT	0	0	0	0	0,00 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	38	38	37	113	6,54 %
SK	0	0	0	0	0,00 %
FI	0	0	0	0	0,00 %
SE	9	9	8	26	1,51 %
UK	0	0	0	0	0,00 %
Σύνολο	**593**	**658**	**476**	**1 727**	**100,00 %**

(1) Δεν παρασχέθηκαν στατιστικά στοιχεία

Πίνακας 4. Απορριφθείσες αιτήσεις για τυποποιημένες άδειες

Κράτος μέλος	Έτος			2018 - 2020	Μερίδιο επί του συνόλου σε %
	2018	2019	2020		
BE	0	2	0	2	0,46 %
BG	0	0	0	0	0,00 %
CZ	2	1	0	3	0,69 %
DK	0	0	0	0	0,00 %
DE	0	0	0	0	0,00 %
EST	0	0	0	0	0,00 %
IE	0	0	0	0	0,00 %
EL	0	0	0	0	0,00 %
ES	82	72	116	270	61,93 %
FR	**0**	0	0	0	0,00 %
HR	0	0	0	0	0,00 %
IT	0	0	0	0	0,00 %
CY	0	0	0	0	0,00 %
LV	0	0	0	0	0,00 %
LT (1)				0	0,00 %
LU	0	0	0	0	0,00 %
HU	50	41	42	133	30,50 %
MT	2	0	2	4	0,92 %
NL	0	0	1	1	0,23 %
AT	1	1	3	5	1,15 %
PL	**0**	**0**	**0**	0	0,00 %
PT	0	0	0	0	0,00 %
RO	0	0	0	0	0,00 %
SI	0	1	1	2	0,46 %
SK	0	0	0	0	0,00 %
FI	0	0	0	0	0,00 %
SE	0	0	0	0	0,00 %
UK	7	7	2	16	3,67 %
Σύνολο	**144**	**125**	**167**	436	100,00 %

(1) Δεν παρασχέθηκαν στατιστικά στοιχεία

Πίνακας 5. Περιπτώσεις παράβασης / μη συμμόρφωσης

Έτος	Αριθμός κρατών μελών με κατασχέσεις	Σύνολο υποθέσεων παράβασης
2018 (1)	12	117
2019 (2)	12	84
2020 (2)	8	52
Σύνολο		**253**

(1) 1 κράτος μέλος δεν υπέβαλε στοιχεία
(2) 2 κράτη μέλη δεν υπέβαλαν στοιχεία